

Remissyttrande 2008-01-31

Till

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

SOU 2007:52 Beslutanderätt vid gemensam vårdnad m.m.

Sveriges Makalösa Föräldrar väljer att kommentera tre delar i utredningen: förslaget att låta boföräldern flytta inom landet utan den andre vårdnadshavarens godkännande, föräldrarnas inflytande när barn har behov av vård samt barns möjlighet att komma till tals vid socialtjänstens utredningar. Vi avslutar vårt svar med några ord om vår syn på vårdnadsfrågor och föräldrars gemensamma ansvar.

Boende

Vi ställer oss frågande till om utredningens förslag att låta boendeföräldern få flytta utan godkännande från den andre vårdnadshavaren skulle betyda färre konflikter. I praktiken innebär det färre konflikter om vårdnaden, men riskerar istället att skapa nya konflikter om barnets bosättning, eftersom utredningen genomgående ger boföräldern mer makt. Att flytta en del makt från vårdnadshavaren till boföräldern kommer antagligen inte att minska föräldrars benägenhet att processa. Vi vill också poängtera att det aldrig är förenligt med barns bästa när två fungerande vårdnadshavare flyttar långt ifrån varandra.

Sjukvård

Sveriges Makalösa Föräldrar ställer sig bakom Rädta barnens syn och formulering på barns rätt till vård. Var och en av föräldrarna ska ha rätt att söka vård för sitt barn. Den förälder som motsätter sig vård får i så fall väcka talan. Det är ofta vårdnadshavare med minimal eller ingen kontakt som stoppar vård, som barnet egentligen borde ha rätt till.

Barns rätt att komma till tals

Vi ser positivt på barns rätt att komma till tals i de utredningar som Socialtjänsten gör, och vi hoppas att det betyder ett tydligare fokus på att beslutet ska vara för barnets bästa. Däremot ska det vara tydligt för barnet, och föräldrarna, att barnet inte är tvingad att ta ställning och att det inte är barnets vilja som ensamt avgör socialtjänstens beslut.

Sammanfattning

I direktiven till utredning står att utredningen ska analysera vilka nackdelar som kan uppkomma för ett barn vid gemensam vårdnad när vårdnadshavarna inte kan enas i frågor som rör barnet. Med utgångspunkt i analysen skall förslag lämnas som syftar till att bättra tillgodose barnets intressen.

Sveriges Makalösa Föräldrar ser många långdragna vårdnadstvister och uppskattar utredningens intention att minska konflikter mellan vårdnadshavare. Vi tror dock att utredningens förslag riskerar att bli kosmetiska, eller i praktiken innebära små förändringar som att vi får tvister om boende istället för vårdnad. Föräldrar i konflikt söker alltid

möjligheter att sabotera för varandra. För att på riktigt komma till rätta med problematiken så efterlyser vi en mer grundläggande förändring av synen på förälderskapet. Vi vill att man utgår ifrån ett aktivt förälderskap där var och en av föräldrarna har ansvar för sitt barn, och det kan inte överlåtas. Vi vill att mycket mer fokus läggs på föräldrarnas samarbetsvilja för att komma undan att en av föräldrarna kan vinna en tvist genom att i praktiken sabotera kontakten med den andre föräldern. Fokus bör således flyttas från föräldrarnas förmåga att samarbeta till föräldrarnas vilja att samarbeta.

Sveriges Makalösa Föräldrar vill poängtera behovet av föräldraansvar och därför har vi påbörjat ett förebyggande arbete som ska utmynna i en manual för föräldrasamtal, för professionen att använda i mötet med blivande föräldrar, eller föräldrar i vårdnadstvist. Vi efterlyser mer förebyggande arbete inom mödra- och barnhälsovården, socialtjänsten, och familjerätten när det gäller tvister mellan vårdnadshavare.

På uppdrag av styrelsen

Helene Sigfridsson
Generalsekreterare